

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoCsp/73/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119337113
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:6119337113.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom tamtiež, proti žalovanému Y. I., nar. XX.X.XXXX, bytom S., o zaplatenie 865,74 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 24Csp/130/2019-206 zo dňa 6. septembra 2022 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu (v celom rozsahu) zamietol. Vychádzal z toho, že žalovaný naposledy zaplatil splátku splatnú dňa 11.3.2016 a teda právny predchodca žalobcu mohol uplatniť právo podľa § 565 Obč. zák. pre nesplnenie splátky splatnej dňa 11.4.2016. Zároveň v zmysle § 101 a § 103 Obč. zák. od toho dňa začala plynúť trojročná premičacia doba.
2. Okresný súd konštatoval, že pre plynutie premičacej doby nie je podstatné, či veriteľ uplatní právo podľa § 565 Obč. zák. pre nesplnenie splátky, pre nesplnenie ktorej tak môže urobiť po prvý krát alebo pre nesplnenie inej splátky. V zmysle § 101 Obč. zák. je rozhodujúcim okamih, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz; „v opačnom prípade by veriteľ mohol nedôvodne spôsobiť nezačatie plynutia premičacej doby odkladaním uplatnenia práva podľa § 565 Obč. zák.“
3. Nakoľko premičacia doba v súdnej veci uplynula dňa 11.4.2019 a žaloba bola podaná dňa 18.7.2019, „uplatnené právo je premičané“. O trovách konania okresný súd rozhodol tak, že v spore plne úspešnému žalovanému priznal ich náhradu v celom rozsahu.
4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, ktorý sa alternatívne domáhal jeho zmeny tak, že žalobe bude vyhovieť, alebo jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukazoval na to, že každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, a preto samostatne plynie i súvisiaca premičacia doba. Rovnako má veriteľ (za splnenia príslušných podmienok) právo zosplatiť celú pohľadávku vo vzťahu ku každej jednotlivej splátke, pričom jeho nevyužitím toto oprávnenie zaniká iba bezprostredne vo vzťahu k tej-ktorej jednotlivej splátke; ktorý právny dôsledok odvolateľ zdôrazňoval.
5. Pomerne podrobne analyzoval vzájomný vzťah § 53 ods. 9 a § 565 Obč. zák. a v konkrétnostiach súdnej veci akcentoval skutočnosť, že práve pre obmedzenie vyplývajúce z druhej vety § 565 Obč. zák. mohol jeho právny predchodca mimoriadnu splatnosť pohľadávky vyhlásiť len pre nezaplatenie splátky priamo časovo predchádzajúcej zosplateniu; t.j. splátky splatnej dňa 11.11.2016. Premičacia doba tak začala plynúť od daného dňa a najskôr by uplynula dňa 11.11.2019. To znamená, že žaloba podaná dňa 18.7.2019, bola žalobou podanou pred uplynutím premičacej doby.
6. Na podporu svojich tvrdení žalobca v rámci odvolania veľmi rozsiahlo citoval z rozhodnutí (iných) odvolacích súdov. Doplnil, že okresný súd sa vôbec nevyporiadal s tým, že nárok na zaplatenie splátok

úveru splatných od 20.8.2016 do 20.10.2016 bol uplatnený - bez ohľadu na výklad § 103 Obč. zák. - v priebehu premlčacej doby.

7. Žalovaný zostal v odvolacom konaní nečinný.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ v spojení s § 391 ods. 1 CSP.

9. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je neoddeliteľnou súčasťou ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu, ako aj základného práva na spravodlivý súdny proces. Odôvodnenie napadnutého rozsudku z daného pohľadu vykazuje znaky až formulárovitosti a arbitrárnosti. Z veľmi strohého odôvodnenia nie je možné ustáliť, aké boli východiská či úvahy okresného súdu a na základe čoho okresný súd vyslovil svoje jednotlivé závery.

10. Okresný súd uvádza, že skutkový stav ustálil na základe nesporných skutkových tvrdení a vykonaného dokazovania. Ako sám výslovne konštatuje v odôvodnení napadnutého rozhodnutia i v zápisnici o pojednávaní (zvukový záznam z pojednávania nebol ku dňu rozhodovania odvolacieho súdu súčasťou elektronického súdneho spisu), dokazovanie vykonal iba zmluvou o úvere a výpisom z úverového účtu.

11. Základom pre jeho úvahy sú však okolnosti týkajúce sa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, bezprostredne ku ktorému právnomu úkonu sa vzťahujúce dôkazy nevykonal. Rovnako v tejto spojitosti nie je zrejmé vyhodnotenie, resp. postoj okresného súdu k žalovaným nenamietaným/nerozporovaným tvrdeniam žalobcu (teda k nesporným skutkovým tvrdeniam), ktorý výslovne deklaruje zosplatenie úveru k 21.11.2016.

12. Okresný súd v bode 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku určujúco konštatuje, že „uplatnené právo je premlčané“. Z daného bodu odôvodnenia, ale ani z bodov mu predchádzajúcich, nie je možné ustáliť, konkrétne ktoré (hmotné) právo žalobcu označuje termínom „uplatnené právo“. Žalobou si žalobca uplatňoval právo na zaplatenie sumy 863,74 eur s príslušenstvom. Pri úvahách o premlčaní sa okresný súd vyjadruje k právu podľa § 565 Obč. zák., ktoré však upravuje oprávnenie (nie povinnosť) veriteľa žiadať zaplatenie celej pohľadávky. Navyše, priamo z textu označenej právnej normy vyplýva zánik daného oprávnenia pre neuplatnenie práva, a nie jeho premlčanie; už vôbec nie „úplné premlčanie“ oprávnenia žiadať zaplatenie celej pohľadávky.

13. Zároveň náležite (proti)argumentuje odvolateľ, že okresný súd nedáva vôbec žiadnu odpoveď na súvislosť údajného premlčania práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pohľadávky a nepriznanie ku dňu podania žaloby nepremľčaných splátok. Eventuálne v širšom nazeraní na to, aký dopad by mohlo mať premlčanie práva podľa § 565 Obč. zák. na samotný úkon zosplatenia, a tým i na „právny status“ jednotlivých splátok, či na celý v konkrétnostiach súdnej veci uplatňovaný nárok. Akoby okresný súd nerozlišoval medzi právom na zaplatenie pohľadávky a medzi právom na vyhlásenie predčasnej splatnosti celej pohľadávky.

14. V podstate len na dokreslenie nemalej povrchnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku sa krajský súd vyjadruje i k odkazu okresného súdu na rozhodnutia iných odvolacích súdov.

15. Závery rozhodnutí (iných) odvolacích súdov v obdobných veciach nie sú pre konajúce súdy záväzné (§ 193, eventuálne § 391 ods. 2 CSP). Súčasne nepredstavujú ani ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v zmysle článku 2 ods. 2 Základných princípov CSP. V tomto smere je nenáležité tiež odvolacie tvrdenie žalobcu, ktorý rozhodnutiam odvolacích súdov pripisuje atribút ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít.

16. Ustanovenie § 220 CSP neumožňuje (okresnému) súdu nahradiť jasné a výstižné vysvetlenie svojho rozhodnutia odkazom na iné súdne rozhodnutia. Takéto oprávnenie zákon v § 452, aj to za špecifických podmienok, priznáva dovolaciemu súdu.

17. Predmetný odkaz okresného súdu na rozhodovaciu činnosť iných súdov je súčasne formálne (a predovšetkým) i obsahovo neprimeraný. V dotknutom bode odôvodnenia (16.) okresný súd v rámci súvislého textu opakovane dvakrát označuje tie isté (štyri) rozhodnutia odvolacích súdov. Z vecného hľadiska ich uvádza konštatovaním, že sa týkajú plynutia premlčacej doby podľa § 103 Obč. zák., ktoré ustanovenie predtým spomínal iba okrajovo a v rámci určujúceho záveru z neho nevychádzal.

18. Navyše, pokiaľ sa krajský súd oboznámil s niektorými rozhodnutiami, na ktoré odkazuje okresný súd, tie vôbec nekorešpondujú so závermi vymedzenými v napadnutom rozsudku. Napríklad v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41CoCsp/34/2021 je výslovne konštatované, že premlčacia doba nezačala plynúť dňom splatnosti najstaršej omeškanej splátky (čo je podstata napadnutého rozhodnutia okresného súdu); obdobne v rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3CoCsp/20/2020 je premlčacia doba počítaná od zročnosti splátky, pre ktorú bola mimoriadna splatnosť vyhlásená, a nie od zročnosti splátky, pre ktorú mohla byť vyhlásená.

19. Okrem toho, že rozsah nesústreďenosti okresného súdu pri vyhotovení odôvodnenia napadnutého rozsudku je tak intenzívny, že sa posudzované rozhodnutie pre nedostatok a nezrozumiteľnosť jeho dôvodov stáva nielen nepreskúmateľným, ale prioritne porušujúcim procesné práva strán v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nesie znaky (až) možného zneužitia zásady „jeden krát a dost“, ktorou je odvolací súd v zmysle § 390 CSP viazaný. Neopodstatnenosť tejto domnienky odvolacieho súdu môže okresný súd preukázať svojim následným postupom pri prejednávaní a rozhodovaní súdeného prípadu; čo platí osobitne pre obsah odôvodnenia nového rozhodnutia.

20. Úlohou okresného súdu v ďalšom konaní bude vec prejednať a rozhodnúť podľa štandardných pravidiel prejednávania (sporových) meritórnych vecí. Uvedené zahŕňa náležité vykonanie dokazovania; samozrejme, v zmysle § 204 CSP s možnosťou jeho zákonom predkladaného zjednodušenia. Vyhodnotenie vecnej legitímácie (prioritne aktívnej), ktorá otázka je podľa záverov rozhodovacej praxe najvyššieho súdu i po rekodifikácii procesných predpisov posudzovaná z úradnej povinnosti. Relevantnými sa tak stávajú napríklad aj okolnosti viažuce sa k právnym úkonom zosplatenia úveru, či postúpenia pohľadávky.

21. V rámci skutkového zafinovania žalobného nároku bude okresný súd vychádzať len z tých tvrdení, ktoré žalobca ako skutkový základ vymedzil bezprostredne v žalobe. Vzhľadom na ustanovenie § 294 CSP v aktuálnom štádiu už neprichádza do úvahy ich podstatná zmena, či doplnenie. Samozrejmosťou musí byť vyhotovenie (konečného) rozhodnutia s odôvodnením zodpovedajúcim požiadavkám § 220 ods. 2 CSP; čoho súčasťou bude i vyvarovanie sa vyššie spomínaným formálnym a obsahovým nedôslednostiam.

22. Ako výrok závislý od meritórneho výroku musel byť zrušený tiež výrok o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania. V novom rozhodnutí v zmysle § 396 ods. 3 CSP rozhodne okresný súd i o nároku na náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania.

23. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie **n i e j e** prípustné.